Posudek na diplomovou práci Miroslava Manďáka – Sémantická analýza osobních zájmen v portugalštině

Diplomant se ve své práci pokusil o komplexní sémantické zachycení významu osobních zájmen v současné portugalštině. Jako deskriptivního aparátu využil zejména teorii DRT (Discourse Representation Theory) ale i jiné metody využívané v moderní sémantice (zejména formální a logické).

Práce je rozdělena na dvě části: část teoretická a praktická. V prvně jmenované autor po krátkém úvodu přechází k zevrubnému popisu sémantiky jako oboru. Dále poměrně podrobně popisuje jednotlivé sémantické školy a jiné moderní, zejména formální lingvistické teorie. Upozorňuje na jednotlivé nedostatky popisu u každé školy. Zde diplomant prokázal na této úrovni ojedinělou orientaci v moderních lingvistických směrech a schopnost je náležitě prezentovat. V Praktické části již přistupuje k vlastnímu rozboru portugalských osobních zájmen. Nejdříve je uvedena tradiční klasifikace portugalských osobních zájmen, jak ji navrhují některé obecně uznávané portugalské gramatiky. Dále již autor podrobuje osobní zájmena nominativní kritickému rozboru na základě metody DRT. Jako kritéria vlastního rozboru mu posloužily zejména sémantické vztahy deixe a anafora. Dále zavádí termín potenciality (zájmena potenciálně deiktická). Na základě takto zjištěných výsledků navrhuje svou vlastní klasifikaci portugalských osobních nominativních zájmen. V dalších kapitolách již přistupuje k rozboru portugalských zájmen objektových, jejichž významy jsou již popisovány pomocí tradičněji pojaté sémantiky.

Na konci práce se nachází stručný závěr, portugalsky psané resumé, výtah a anglicky psaný abstract. Stručná bibliografie, seznam příloh. Jednou z příloh je stručný přehled kategoriální gramatiky.

Zde bych rád připojil několik připomínek. Z hlediska obsahového mi není jasné zejména, odkud autor čerpá rozdělení portugalských osobních zájmen na nominativní, objektová, akuzativní, dativní, komitativní a ergativní (str. 42). Podle mého názoru také není příliš šťastné mluvit v portugalštině o pádech osobních zájmen. Dále se na straně 85 objevuje nepříliš šťastná formulace ...ve spojení se slovesy salvo a excepto. Zde se však jedná spíše o překlep než o autorovu vědomou formulaci. Daleko závažnější z mého pohledu je však skutečnost, že tato jinak vynikající práce trpí příliš velkým počtem pravopisných chyb a to jak v češtině tak v portugalštině. Namátkou uveďme např. str. 1 ... se pokusím vytvořit o sémantickou analýzu..., str. 2 Antoineta Mielleta, Jazykovědné termíny používané v práci budou v českém jazyce tak jak se nejčastěji vyskytují v české odborné literatuře., str. 9 obedně, str. 40 tu svojí funkci, str. 44 ve formě podmiňovacím způsobu, str. 48 výraz ...můžeme vycházet z dvojí četby... je podle mě kalkem z portugalštiny. Str. 52 hiperonimum. Na řadě míst registruju chybu v interpunkci. Chyby v portugalštině např. str. 58, 75, 76 commigo, anáfora a ne anafora, str. 3 sequéncia, estructura, str. 5 entatnto, consituída. Určitou vadou na kráse je také přehození stran 113 a 114.

I přes tyto výhrady však hodnotím práci kladně pro svou důkladnost, odbornou fundovanost a nový pohled, který vnesla do dosavadního bádání o portugalských osobních zájmenech. Diplomant splnil všechny požadavky kladené na diplomovou práci a doporučuji ji proto k obhajobě.

V Praze dne 22. 9. 2008

PhDr. Jan Hricsina, Ph.D.